

- використання природного освітлення, світлових ефектів, світлових акцентів допомагає створити унікальну атмосферу та посилити візуальні ефекти архітектурних елементів;

- інтеграція з природою: вихід на відкриті тераси, використання панорамних вікон, внутрішніх садів, зони для прийняття їжі на свіжому повітрі дозволяють об'єднувати екстер'єр і інтер'єр ресторану, надаючи відвідувачам відчуття єдності з природою;

- арт-інсталяції та сучасне мистецтво: використання сучасних художніх елементів, скульптур, живопису або арт-інсталяцій в інтер'єрі та екстер'єрі ресторанів може надати унікальності та виразності в загальне архітектурне рішення.

Враховуючи вище сказане при проектуванні ресторанів та рестораних комплексів на замських територіях можна стверджувати, що такі об'єкти не залежно в якому середовищі вони розташовані стають унікальним місцем яке приваблює відвідувачів та задовольняє їх потребам в гастрономічному напрямку, відпочинку від міського шуму та естетичному комфорті. Можливість використання прилеглого природного оточення або штучних компонентів природного ландшафту робить їх привабливими для міського жителя.

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ РИСИ КОНСТРУКТИВІЗМУ В БУДІВНИЦТВІ

Константинов П.В., к.т.н., доцент, Фесенко В.М., здобувач
(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Конструктивізм був одним із найвпливовіших рухів сучасного мистецтва на початку ХХ століття. Цей рух був викликаний потребою в новій естетичній формі, що відповідає новій прогресивній ері.

Конструктивізм також запозичив елементи інших європейських авангардів, зокрема кубізму та футуризму, а в його основі лежала ідея, що до мистецтва слід підходити як до процесу інтелектуального «конструювання». Митці, які працювали в стилі конструктивізму, прагнули скасувати створену симетрію та традиційну композицію в архітектурі за допомогою чогось більш індустріального та створеного людиною (рис. 1).

Протягом майже 15 років свого існування, від перших років до початку 1930-х, конструктивізм намагався змінити уявлення про архітектурний простір, створити середовище, що прищеплювало б нові соціальні цінності, та водночас використовувати передові

конструктивні й технологічні принципи. Конструктивістська архітектура виросла з радикальних теорій дизайну. Ідеї перекладені на архітектурний жаргон як «стереометричні форми», що описують архітектурний стиль, очищений від усіх декоративних елементів і всіх натяків на попередні стилі.

Конструктивізм досліджує протистояння різних форм, а також контраст різних поверхонь: стін і вікон. Вікна зазвичай квадратні або прямокутні. Часто вони огортають усю будівлю. Бувають і круглі вікна, але найчастіше у верхній частині будівлі (рис.2).

Рис. 1. Будинок української промисловості, Харків

Рис. 2. Центральний залізничний вокзал, Київ

Конструктивістський рух підкреслював і використовував можливості нових матеріалів. Сталеві рами стали підтримувати великі скляні площини. Більшість конструкцій, які зазвичай приховані від усіх, були навмисно виставлені напоказ: балки, місця з'єднань різних матеріалів, металеві конструкції, що утворюють форму будівлі та інше. Багато будинків були обладнані великими балконами і соляріями (великі скляні площини), щоб пропускати якомога більше світла.

Найяскравішим прикладом архітектури конструктивізму вважають «Пам'ятник III Інтернаціоналу», або як його ще називають «Вежа Татліна». Вежу розробив Володимир Татлін, який запропонував таким чином утопічне бачення постреволюційного радянського архітектурного дизайну.

Прототип 400-метрової конструкції був представлений 1919 року на виставці. Порожня спіралеподібна сталева вежа містила серію геометричних скульптурних форм, але була швидко відхилена членами Вищої художньо-технічної майстерні (ВХУТЕМАС) як непрактична. Однак знакова споруда Татліна дала знати про новий рух, що прославляв сувору логіку нефарбованої форми як продовження матеріалу.(рис. 3)

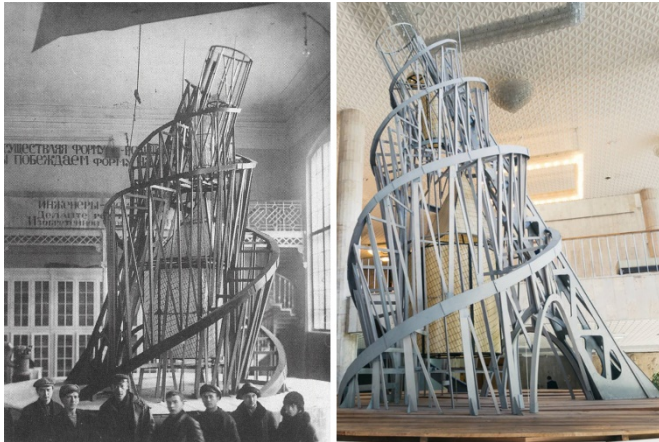

Рис. 3. «Пам'ятник III Інтернаціоналу» або «Вежа Татліна»

Починаючи з середини 20-х років почали з'являтися функціональні споруди в стилі конструктивізму. В Україні період конструктивізму розпочався з промислових і громадських будівель, таких як Київська районна електростанція (КРЕМ), що є однією з перших теплоелектроцентралей в Україні, дарницька ТЕЦ-4, будівля Держпрому в Харкові (нині Будинок української промисловості), колишній Головоштамт (Харків), ресторан «Динамо» в Києві неподалік однойменного стадіону (на 2023 рік це коворкінг і ресторан «GENERATOR»), кінотеатр «Жовтень» на Подолі, ЦУМ на Хрещатику, Центральний залізничний вокзал у Києві та багато інших. Згодом почали з'являтися й житлові будинки в стилі конструктивізму, наприклад, «Арсеналець» на Липках, «Сяйво» на Костьольній та «Кожаник» на Кирилівській у Києві, будинок «Радторгфлоту» на Маяковського в Одесі, гуртожиток «Гігант» у Харкові та інші. В Одесі серед сучасних житлових новобудов можна виділити ЖК Скай Сіті (вул. Варненська, 27 а/2, Одеса), ЖК Простір на Літературній (вул. Літературна, 2, Одеса), ЖК Fjord (Військовий проїзд, 8, Київ), Клубний будинок Gardenhouse (вул. Козацька, 55, Київ), ЖК Вільне Місто (вул. Буйка, 27, Львів), ЖК Хай Гіллз (вул. Серпова, 4, Харків) тощо.

Загалом конструктивістські будівлі справили великий вплив на формування архітектурного вигляду міст ХХ століття, особливо Києва, Харкова, Дніпра та інших великих міст України.(рис.4, 5)

Рис. 4. ЦУМ, Київ

Рис. 5. Клубний будинок Gardenhouse, Київ

Основні ознаки конструктивізму, які можна знайти навіть у сучасному будинку:

1. Невелика висота будівель - будинки, які будували в цьому архітектурному стилі з 1922 по 1932 рік, були від чотирьох до шести поверхів заввишки. Це не вважалося багатоповерхівкою: прибуткові будинки до революції були й вищими.

2. Монолітний залізобетон - замість товстих несучих стін архітектори стали використовувати монолітний залізобетон, який заповнювали цеглою та іншими матеріалами. У підсумку товщина стін зменшилася, а на міцності це не позначилося. Зате це дало змогу виграти зайвий простір усередині та полегшити перепланування

3. Плоска покрівля - раніше покрівлю робили похилою і під нею розміщувалося тільки горище. У конструктивізмі почали використовувати плоску покрівлю, і вона стала громадським простором: наверх виходили сходи, а на поверхні встановлювали навіси від сонця.

4. Низькі стелі - у конструктивізмі перейшли на низькі стелі, а багато квартир стали дворівневими. Вважалося, що для спальні достатньо висоти стель близько 2,2 м. Для громадських просторів, наприклад віталень, стелі так і залишилися високими і могли бути до 3,5 м

5. Мінімум декору - раніше будинки прикрашали барельєфами та ліпниною. У конструктивізмі відмовилися від декору, щоб не витратити на нього ресурси. Залишилися тільки функціональні елементи та виразні форми, наприклад напівкруглі балкони

6. Світлі кольори - усі об'єкти конструктивізму виконані в бежевих, сіро-білих або приглушених і рівних сірих тонах. Такі кольори менше нагріваються, і на них не так помітний бруд. Додаткові відтінки використовуються за рахунок блиску скла і металу

7. Стрічкове скління і кутові вікна - технологія каркасного будинку дала змогу робити вузькі вікна, які давали необхідну кількість світла на всьому протязі фасаду. Вхідні зони і сходи стали виділяти суцільним

освітленням. Замість двох вікон у кутовій кімнаті, як правило, робили одне кутове.

8. Мінімальна огорожа балкона - архітектори відмовилися від складних балясин і стали робити огорожу максимально простою, використовуючи мінімальну кількість металу. Важливо було грамотно з'єднати їх один з одним і зі стіною перекриття, щоб балкон був функціональним.

9. Використання напівпідвальних приміщень - раніше підвали не були пристосовані для життя. Конструктивісти стали використовувати великі вікна, а в підвалах розміщували їдальні, громадські приміщення, офіси, майстерні та інші робочі простори

Суворя, несентиментальна, систематична методологія конструктивістів і сьогодні впливає на професійну дизайнерську практику, яка продовжує наполягати на тому, що питання дизайну - це проблеми, які слід вирішувати за допомогою об'єктивного процесу, а не можливості для особистого самовираження.

КОНЦЕПЦІЯ ТА СУЧАСНЕ ПЛАНУВАННЯ «РОЗУМНОГО БУДИНКУ»

¹*Конюк А.Є., професор*

¹*(Національний університет «Полтавська політехніка», м. Полтава),*

²*Мінченков Р.І., аспірант, ²Перпері А.М., аспірантка,*

²*Василенко О.Б., д.арх., професор*

²*(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса)*

Модернізація сучасного світу потужне нарощує темпи. Разом з тим змінюються і розвиваються концепції та вимоги до індивідуального житлового будівництва. Одним з основних завдань сучасного покоління архітекторів і містобудівників є активне включення історичних будівель у навколишнє життя, що своєю чергою є запорукою їхнього збереження та технічному переоснащенні в забудові. Архітектурно-планувальні особливості будівель зумовлюють можливості сучасного використання.

Малоповерхові житлові будинки, часто як правило, розташовуються в так званому «історичному ядрі міста», де зосереджені різні громадські функції та у сільській місцевості. Розглядаючи історичні житлові забудови на прикладі м. Одеси, можна зробити висновок, що більша частина історичних будівель представлена житловими будинками, які характеризуються невеликою кількістю поверхів і скромними площами приміщень. При цьому функціональне призначення багатьох будівель